

■ ■ ■ Sedan 1981 bor glaskulptören Hans Frode på Manhattan.

Många svenska konstnärer flyttar till New York för det kulturella klimatets skull. Andra drar sig hit lockade av de oerhörda kommersiella möjligheterna.

Hans Frode däremot lämnar Sverige därför att myndigheterna förbjuder honom att göra sina skulpturer. I ett politiskt perspektiv är han i landsflykt pga byråkraternas krav på att han måste ha en ingenjörsexamen.

Hans konstverk består av glas och neon. Ett av arbetsmomenten ligger i att leda 16 000 volt genom gasen. Vidrör han någon av de strömförande delarna dör han omedelbart.

I Sverige får endast en auktoriserad elinstallatör arbeta med så höga strömstyrkor.

Hans studio är en del av New York Experimental Glass Workshop på 142 Mulberry Street, norr om Little Italy. Arbetsplatsen fungerar som en kollektiv verkstad, där man gör, ställer ut och säljer sina glaskulpturer.

Kulturhuset

Dessutom undervisar man och på typiskt amerikanskt vis är man öppen inför olika skolor och tekniker. The Workshop kan därför erbjuda kurser och demonstrationer i både klassisk glasblåsning och modern neontechnik.

Under våren är Hans Frode sysselsatt med att förbereda Kulturhusets stora glasutställning. Han arbetar med sina egna skulpturer och är dessutom ansvarig arrangör, tillsammans med Co Derr i Stockholm.

Contemporary American Glass öppnar den 24:e maj. Utställningen pågår i tre månader och reser sedan till Oslo och Helsingfors.

Även förra året gästades Europa av en liknande vandringsutställning. Den hette Americans In Glass 1984 och Hans

Lars Frodes konstverk består av glas och neon. Ett jobb för elinstallatörer. . .

VARNING: Hans konst är strömförande!

Frode deltog med skulpturen Spacerock – som ende utlänning bland 65 amerikaner.

Neon Art är en ny konstform, även om glaströr med gaser sedan länge använts av inrednings- och reklamindustrin.

Den snabba tekniska utvecklingen gör det svårt att exakt definiera vad Neon Art är – annat än att materialen utgörs av glas, gaser och elektricitet.

Han förbereder Kulturhusets stora glasutställning

Inte ens den definitionen stämmer längre. Förra året lyckades en av pionjärerna bli kvitt elektriciteten. Amerikanen Paul Siede har ersatt den med radiovågor, och som resultat kan han framkalla neoneffekten i runda glaskroppar.

För Hans Frode är den typen av innovationer mindre intressanta. Han använder neongasen endast som ljuskälla och i skulpturer som Spacerock och Skyscraper ligger glaströret helt dolt för åskådaren. I stället lyser och skimrar det skulpterade glaset som om av egen kraft.

Västerås

Varje konstverk är alltså en elektrisk installation och Neon art är därför relativt dyrt och komplicerat. Det finns få privata samlare och för det mesta säljer Hans till museer och kommuner.

I Sverige har Västerås stad beställt en utsmyckning till sitt stora badhus. Och ett museum i Schweiz vill köpa Skyscraper.

Medlemmarna i New York Experimental Workshop lever dock inte på vad de säljer. Dessutom får de in pengar från såv kursverksamheten som de olika medlemskapen.

Ny inneknög

Man erbjuder sex typer av medlemskap, från 30 dollar till 5 000. Det sistnämnda heter Patron Membership och inkluderar bland annat gratis entré till föreläsningar och instruktioner – samt 40 procent på allt glas.

Men trots inkomsterna från undervisningen och medlemskapen tvingas medlemmarna ibland gå utanför de rent konstnärliga projekten. Sedan i februari är Hans Frode i Stockholm för att designa och installera neondekor för en ny inneknög.

Under våren kan en intresserad stockholmare alltså se de allra senaste i neon – på Kulturhuset respektive på restaurang Söderhallen på Folkungagatan.

RICKI NEUMA

ON THE FASTRACK

©Bill Holbrook